

Oikaisuvaatimus elinvoimajohtajan 8.6.2022 antamaan maisematyölupaan 927-2022-130 koskien puuston poistoa kiinteistöllä 927-401-2-885

Ympäristölautakunta 07.09.2022 § 28
285/10.03.00.06/2022

Tausta

Kiinteistölle Lentokenttäalue (927-401-2-885) myönnettiin 8.6.2022 elinvoimajohtajan päätöksellä maisematyölupa 927-2022-130 puuston poistoa varten. Alueella on voimassa asemakaavasta aiheutuva MRL 128 §:n tarkoittama toimenpiderajoitus.

Päätöksen myöntämisen ehtoina esitettiin, että ennen puuston kaatoa alueella tulee tehdä Länsi-Uudenmaan museon edustajan, kunnallistekniikan edustajan, rakennustarkastajan, puuston kaatajan sekä runkojen alueelta pois siirtäjän kanssa katselmus, jossa sovitaan siitä, kuinka toimenpide suoritetaan niin, ettei muinaismuistolain mukaisille kiinteille muinaisjäänöksille aiheuteta vaurioita.

Toimenpiteen on arvioitu laajentavan lentokentän jo valmiiksi suurta aukeaa tilaa harjulla aiheuttaen maisemassa muutoksen. Toimenpide ei kuitenkaan vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen (lentokenttäalue, LL).

Toimenpiteen hakijana toimii Vihdin kunnan kunnallistekniikka. Hakijalle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen 15.8.2022 saakka. Hakija ei esittänyt vastinetta määräpäivään mennessä.

Oikaisuvaatimukset ja niiden perustelut

Oikaisuvaatimuksia määräaikaan (24.6.2022) mennessä saapui yhteensä neljä kappaletta. Oikaisuvaatimuksissa vaadittiin kumoamaan elinvoimajohtajan päätös tai tarpeen vaatiessa käsittelemään maisematyölupa yhdessä vireillä olevien Nummelan lentokenttää koskevien ympäristöluvan tai kaavamuutoksen kanssa. Oikaisuvaatimuksia on referoitu, kokonaisuudessaan oikaisuvaatimukset löytyvät oheismateriaalina.

Oikaisuvaatimus nro 1

Oikaisuvaatimuksessa on viitattu aiemmin kunnalle toimitettuihin huomautuksiin ja muistutuksiin, joissa on mm. esitetty alueen sijaitsevan pohjavesialueella ja vedenottamoiden suojavyöhykkeellä, kuinka kunnan ilmastostrategian myötä moottoriajoneuvoliikennettä ja paikoitusalueita tulisi vähentää sekä kuinka lentomelun lisääminen lähellä asutusta ei ole syytä. Näiden vuoksi puunkaatoa alueella ei tule sallia.

Oikaisuvaatimuksen mukaan hakkuiden on todettu nostavan pohjaveden nitraattityppipitoisuuksia (Metsätalouden pohjavesitutkimukset, MEPO-hankkeen loppuraportti 2021. Valtioneuvoston julkaisusarja 2022:4).

Lisäksi oikaisuvaatimuksen jättäneen mukaan asiasta tulee pyytää myös ympäristövalvonnan ja mahdollisesti ympäristölautakunnan lausunto.

Oikaisuvaatimus nro 2

Oikaisuvaatimuksen lähettäneen mukaan kaikki lentokentän ympäristöalueita koskevat toimenpiteet pitäisi suorittaa vasta, kun uudet ympäristöluvut ja asemakaavat ovat lainvoimaisia. Oikaisuvaatimuksen jättäneen mukaan lentokenttätoiminta kiitoradalla 27 on ollut käytössä päätöksessä ilmaistusta poiketen koko ajan. Lisäksi esitetty toimenpide tulee turmelemaan maisemakuvaa sekä lisäämään alueella meluhaittoja ja epäviihtyvyyttä. Päätöksen myötä on koettu, että lentotoiminta ja sen tukeminen on tärkeämpää, kuin alueen maiseman turmeltuminen. Hakkuita ei tule suorittaa, koska ne ovat peruuttamattomia.

Oikaisuvaatimus nro 3

Oikaisuvaatimuksessa halutaan tarkennettavaksi toimenpidealueen sijaintia lentokentän alueella. Alueella sijaitsevien juoksuautojen nykyistä kuntoa pidetään huolestuttavana ja yhtenä syynä huonoon kuntoon koetaan aiheutuneen viime syksynä toteutetut hakkuut. Oikaisuvaatimuksessa koettiin, että uusien hakkuiden suunnittelussa ei muinaismuistolla ole merkitystä. Oikaisuvaatimuksessa todettiin, että alueella liikkuvat kunnioittaisivat muistomerkkejä, mikäli tietäisivät niiden olemassa olon. Päätöksen myötä on myös koettu, että lentotoiminnan salliminen, tai paremmin sanottuna laajentuminen, on tärkeämpää kuin maiseman turmeltuminen. Oikaisuvaatimuksen jättäneet haluavat tietää, mitä selvityksiä tehty esim. asumisviihtyvyyden, melutason nousun ja asuntojen mahdollisen arvon laskun osalta. Oikaisuvaatimuksen mukaan suunniteltua avohakkuuta ei voida käsitellä yksittäisenä asiana kuten ei muitakaan harjun / lentokenttäalueeseen liittyviä muutosasioita.

Oikaisuvaatimus nro 4

Oikaisuvaatimuksessa nro 4 todetaan aikaisemmissa oikaisuvaatimuksissa esiin tuotuja kohtia, kuten esimerkiksi alueen sijainti pohjavesialueella, harjulla sijaitsevat muinaismuistoalueet ja niiden huomioiminen sekä alueen merkittävyys ulkoilu- ja virkistyskäyttäjille. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa käsitellään myös muuta toimintaa harjulla kuin maisematyölupaa 297-2022-130. Oikaisuvaatimuksessa tuotiin esiin huoli, että Hakkuu ”[- -] vaikuttaa sijaintinsa ja avohakkuuna toimenpiteen lopullisuuden vuoksi merkittävästi lähinaapureiden, koko ympäristön asukkaisen ja myös kaikkien lähivirkistysmetsänä aluetta käyttävien kuntalaisten hyvinvointiin.” Lisäksi oikaisuvaatimuksessa tuotiin esiin kysymys, kuka harjulla oli ensin – asukkaat vai rauhanaikaiset moottorilentokoneet. Tämän lisäksi

oikaisuvaatimuksessa esitettiin väite, että maisematyöluva voidaan evätä kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi.

Valmistelijan vastineet oikaisuvaatimukseen

Yleisesti

Vastineissa on käsitelty pääasiassa maisematyöluvan 2022-130 koskevia kohtia oikaisuvaatimuksista, kuitenkin hieman sivuten alueella vireillä olevia ympäristölupaa ja asemakaavan muutosta. Haettu toimenpide tulee sijoittumaan nykyisessä voimassa olevassa asemakaavassa lentokenttäalueeksi (LL) merkitylle alueelle ja alueella vireillä olevan asemakaavan laadinnan tueksi on kesän 2022 aikana alueella suoritettu erinäisiä selvityksiä, joita tullaan alueen suunnittelussa huomioimaan.

Vastine oikaisuvaatimukseen nro 1

Tämän maisematyöluvan yhteydessä ei oteta kantaa moottoriajoneuvoliikenteen lisääntymiseen, paikoitusalueisiin tai lentojen määriin tai mahdolliseen lisääntymiseen. Ko. asiat tullaan ratkaisemaan ympäristöluvan tai asemakaavamuutoksen yhteydessä. Nummelan lentokentän sijainti taajaman välittömässä läheisyydessä altistaa asutuksen jo nykytilanteessa lentomelulle, kun lentokoneet laskeutuvat sivukiitoradalle. Puuston suojaava vaikutus lentomelun leviämislle on vähäinen.

Asemakaavaa laatiessa alueelle tullaan laatimaan tarvittavat selvitykset, jotta voidaan luoda maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaisesti edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle.

MEPO-hankkeen loppuraportissa mainitaan, että ”metsäkeskuksen ohjeessa suositellaan pohjavesialueilla hakattavan vain pieniä uudistusaloja. Tähän asti ravinnepitoisuuksien nousun on katsottu olevan kohtuullisen pientä ja kestoltaan rajallista, josta syystä missään ohjeistuksissa ei hakkuita ole rajoitettu.”

Loppuraportissa mainitaan, että ”ravinteiden vapautuminen hakkuutähteistä on eriaikaista ja nitraatin huuhtoutumisen voimistuvan hakkuutähdetasojen alta kerätyssä maavedessä hakkuutähteettömän maan huuhtoumaan verrattuna”. Esitetyltä hakkuualueelta tullaan korjaamaan hakkuujätteet pois.

Raportissa kerrotaan, että ”pohjavesialueilla lajittuneilla mailla tehdyissä tutkimuksissa on huomattu, että nitraattityypipitoisuudet voivat kasvaa pohjavedessä hakkuiden jälkeen (Rusanen ym. 2004). Sama ilmiö on havaittu myös moreenimaiden pohjavedessä (Kubin 1998, Mannerkoski ym. 2005). On myös tuloksia, joissa pohjaveden nitraattityypipitoisuudessa ei ole havaittu muutoksia hakkuun jälkeen (Keestra ym. 2012, Piirainen ym. julkaisematon).”

Vastineessa kaikki lainatut tekstit on otettu MEPO-hankeen loppuraportista (Metsätalouden pohjavesitutkimukset, MEPO-hankkeen loppuraportti 2021. Valtioneuvoston julkaisusarja 2022:4).

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu, että maisematyöluvasta tulee pyytää ympäristövalvonnan tai -lautakunnan lausunto. Lähtökohtaisesti maisematyölupahakemuksiin ei pyydetä lausuntoja kunnan eri toimintayksiköiltä. Oikaisuvaatimuksen vastineet käsittelee ympäristölautakunta, jonka myötä saadaan lautakunnan kannanotto toimenpiteeseen.

Vastine oikaisuvaatimukseen nro 2

Maisematyöluvassa on ainoastaan käsitelty toimenpidettä, jossa on tarkoitus suorittaa hakkuu noin 8000 neliön kokoiselta alueelta. Maisematyöluvassa ei käsitellä lentokentän toimintaa tai sen ympäristön suunnittelua. Nämä käsitellään erikseen vireillä olevan asemakaavamuutoksen sekä ympäristöluvan yhteydessä.

Kiitoradan 27 käyttö on sallittu väliaikaisesti laskeutumispisteen siirron ja kiitoradan lyhentämisen 400 metriin avulla. 400 metrin kiitotie ei kuitenkaan riitä suurimmalle osalle kenttää käyttävistä koneista.

Kuten päätöksessä ja oikaisuvaatimuksessa todetaan, tuleva toimenpide tulee puiden poiston myötä turmelemaan maisemakuvaan. Esitetty toimenpide on kuitenkin välttämätön, jotta asemakaavan mukaisella lentokenttäalueella harjoitettava toiminta on Traficomien asettamien vaatimusten mukaista. Toimenpiteellä ei laajenneta tai lisätä lentotoimintaa alueella, vaan mahdollistetaan kiitotien 27 käyttö lentokoneiden nousuun ja laskeutumiseen niissä olosuhteissa, joissa pääkiitotietä ei voida käyttää (esimerkiksi voimakkaat tuuliolosuhteet). Mikäli maisematyölupa evättäisiin, ei kiitotien 27 käytön jatkoa voida pitää Traficomien säännösten mukaisena.

Voimassa olevassa asemakaavassa lähes koko harjun alue on kaavoitettu lentokenttäalueeksi (LL). Lentokenttäalueella saa harjoittaa lentotoimintaa ja alueen pitää olla siihen soveltuva. Maisematyöluvalla ei arvoteta virkistyskäytön tai lentotoiminnan tärkeyttä.

Lentokentän alueella on vireillä ympäristö lupa sekä asemakaavan muutos, joiden yhteydessä tullaan laatimaan useita selvityksiä lentokentän alueelta sekä sen lähiympäristöstä. Vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa on tarkoitus määritellä uudelleen alueen käyttötarkoitukset maankäytön suunnittelun reunaehdot huomioiden.

Puuston hakkuu ei ole tässä tilanteessa peruuttamaton toimenpide. Jos toiminta alueella joiltain osin muuttuu ja kiitotien 27 käytön merkitys sen johdosta turvallisuustekijänä vähenee, on puustolla mahdollisuus täyttää hakkuualue uudelleen, mikäli muuta käyttöä alueelle ei tule.

Vastine oikaisuvaatimukseen nro 3

Oikaisuvaatimuksessa halutaan tarkennettavaksi toimenpidealueen sijaintia lentokentän alueella. Toimenpide on tarkoitus suorittaa lentokentän koillisnurkassa, kiitoradan 27 puoleisessa päädyssä. Alueella käynnissä olevan asemakaavamuutoksen myötä alueella suoritetaan arkeologinen inventointi, jossa tullaan selvittämään alueella sijaitsevien muinaismuistolain mukaisten taisteluhautojen määrä, kunto ja sijainti. Toimenpidettä koskevan päätöksen ehtoihin on määritelty, että ennen puuston kaatoa alueella tulee tehdä Länsi-Uudenmaan museon edustajan, kunnallistekniikan edustajan, rakennustarkastajan, puuston kaatajan sekä runkojen alueelta pois siirtäjän kanssa katselmus, jossa sovitaan siitä, kuinka toimenpide suoritetaan niin, ettei muinaismuistolain mukaisille kiinteille muinaisjäännöksille aiheuteta vaurioita.

Voimassa olevassa asemakaavassa lähes koko harjun alue on kaavoitettu lentokenttäalueeksi (LL). Lentokenttäalueella saa harjoittaa lentotoimintaa ja alueen pitää olla siihen soveltuva. Maisematyöluvalla ei arvoteta virkistyskäytön tai lentotoiminnan tärkeyttä.

Lentokentän alueella on vireillä ympäristölupa sekä asemakaavan muutos, joiden yhteydessä tullaan laatimaan useita selvityksiä lentokentän alueelta sekä sen lähiympäristöstä. Vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa on tarkoitus määritellä uudelleen alueen käyttötarkoitukset maankäytön suunnittelun reunaehdot huomioiden.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maisematyölupia voidaan käsitellä, vaikka alueella olisi kaavamuutos vireillä. Alueelle ei ole asetettu rakennus- tai toimenpidekieltoa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälän 140§ mukaisesti lupa voitaisiin myöntää rakennus- tai toimenpiderajoituksesta huolimatta, jos toimenpide ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Kunta osallistaa sekä tiedottaa alueen asukkaita vähintään siinä määrin, kun maankäyttö- ja rakennuslaissa on määrätty. Kuntalaisella on myös mahdollisuus MRL:n 187 §:n mukaiseen oikaisuvaatimukseen.

Vastine oikaisuvaatimukseen nro 4

Oikaisuvaatimuksessa käsitellään myös muuta toimintaa harjulla kuin käsittelyssä olevaa maisematyölupaa 2022-130. Tässä vastineessa otetaan kantaa ainoastaan maisematyölupaan 2022-130 liittyvään aineistoon.

Oikaisuvaatimuksessa tuotiin esiin huoli, että esitetty hakkuu vaikuttaa sijaintinsa ja avohakkuuna toimenpiteen lopullisuuden vuoksi merkittävästi lähinaapureiden, koko ympäristön asukkaisen ja myös kaikkien lähivirkistysmetsänä aluetta käyttävien kuntalaisten hyvinvointiin. Nykyistä harjun aluetta on käytetty kuntalaisten toimesta virkistyskäytössä vuosien ajan ja se on tunnustettu merkittäväksi alueeksi Nummelan taajamassa. Aluetta on voitu käyttää, ja on käytetty, merkittävältä osin

virikistyskäyttöön, mutta esitetty toimenpide ei kuitenkaan sijoitu voimassa olevassa asemakaavassa virikistysalueelle, vaan lentokenttäalueelle (LL).

Nummelan harjun lentokenttä on perustettu 1940 ja se oli jatkosodan lentolaivueen tukikohta vuoteen 1944 saakka. Lohjantien ja lentokentän välisen alueen asuinrakennukset on rakennettu pääosin 1970- ja 1980-luvuilla. Alueella on ollut yksittäisiä vanhempia asuinrakennuksia 1960 lähtien.

Alueella on vireillä olevan asemakaavan myötä laadittu kesän 2022 aikana useita selvityksiä, joiden perusteella alueen luontoarvot sekä muinaismuistolain mukaiset kohteet inventoidaan ja huomioidaan alueen suunnittelussa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan maisematyölupia voidaan käsitellä, vaikka alueella on kaavamuutos vireillä. Alueelle ei ole asetettu rakennus- tai toimenpidekieltoa ja vaikka olisi, maankäyttö- ja rakennuslain pykälän 140§ mukaisesti lupa voidaan myöntää rakennus- tai toimenpiderajoituksesta huolimatta, jos toimenpide ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Oheismateriaali	Maisematyölupa 2022-130, 8.6.2022 Oikaisuvaatimus 1, 14.6.2022 Oikaisuvaatimus 2, 22.6.2022 Oikaisuvaatimus 3, 22.6.2022 Oikaisuvaatimus 4, 23.6.2022 Hankkeen sijainnin osoittava kartta
Valmistelija	Emma Kiukas etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 040 612 4193
Esittelijä	Elinvoimajohtaja Petra Ståhl
Ehdotus	Ympäristölautakunta päättää, että elinvoimajohtajan 8.6.2022 antamaa MRL 128 §:n toimenpiderajoitusta koskevaa maisematyölupaa kiinteistölle 927-401-2-885, ei oikaisuvaatimusten johdosta muuteta. Perustelut: Kun huomioidaan kiinteistön asemakaavan mukainen käyttötarkoitus (lentokenttäalue LL) ja lentokentän säädöstenmukainen, turvallinen lentotoiminta, on puiden kaataminen perusteltua. Toimenpide ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Toimenpide laajentaa lentokentän jo valmiiksi suurta aukeaa tilaa harjulla ja aiheuttaa maisemassa muutoksen. Näin ollen esitetty toimenpide täyttää maisemaluvan edellytykset, MRL 140§.
Päätös	Lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti. Päätös annetaan julkipanon jälkeen 14.9.2022.
Tiedoksi	